

Håndbog:

SAMARBEJDE MELLEM UU VEJLEDNINGER OG BOLIGSOCIALE INDSATSER

HVORFOR LÆSE DENNE HÅNDBOG?

SAMARBEJDE OM AT NÅ DE UDSATTE UNGE

I landets udsatte boligområder er der en høj koncentration af unge, der ikke får en ungdomsuddannelse. Hver fjerde ung fra landets udsatte boligområder står i en alder af 25 år uden hverken job eller uddannelse og er havnet i det, man kan definere som restgruppen. Der er dermed behov for at have særligt fokus på de udsatte boligområder og iværksætte indsatser målrettet udsatte unge – både tidlige og forebyggende indsatser og indsatser målrettet de mere modne udsatte unge, som ikke er kommet i gang.

Restgruppen består af mange forskellige typer af unge på tværs af både køn, etnicitet og hvor godt de har klaret sig i grundskolen. Fælles for mange af dem er, at de er vanskelige at komme i kontakt med, og at de har brug for hjælp til mere end blot vejledning om uddannelse.

Når ungdommens uddannelsesvejledere (UU), boligsociale medarbejdere og andre lokale aktører samarbejder om de udsatte unge, er der mulighed for at give de unge en mere helhedsorienteret indsats, koordinere, hvilke unge der har behov for ekstra støtte, og sammen lægge en plan for, hvordan den enkelte unge bedst kan hjælpes.

Med denne håndbog ønsker vi at inspirere med konkrete eksempler på, hvad det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde kan bidrage med, og hvordan det kan organiseres.

HÅNDBOGENS MÅLGRUPPE OG INDHOLD

Håndbogen henvender sig til ledere og medarbejdere fra UU, boligsociale indsatser forankret i de almene boligorganisationer og andre områdebaserede indsatser i udsatte boligområder.

Første del beskriver, på hvilke måder UU og boligsociale indsatser kan supplere hinanden, og hvordan dette kan bidrage til at nå den fælles målsætning om at få flere unge i uddannelse. Anden del kommer med konkrete eksempler på, hvordan samarbejdet kan organiseres. Tredje del indeholder en tjekliste med gode råd til at skabe et godt tværfagligt samarbejde.

HVOR VED VI DET FRA?

Håndbogen bygger på erfaringer fra seks tværgående samarbejdsprojekter i udsatte boligområder over hele landet og på to konferencer: "UU og Boligsociale Indsatser"

afholdt i januar 2016. Vi vil derfor sige stor tak til alle interviewede projekter og deltagere på de to konferencer for input til håndbogen.

En særlig tak går til UU Danmark for samarbejde og sparring og til Ole Skovgaard, UU vejleder hos UU Center Kolding, Henrik Thomsen, projektkoordinator i Kvarterhuset, Aviaja Sigsgaard, konsulent fra Landsbyggefonden, og Bente Nissen, specialkonsulent hos CABI for gode kommentarer og input gennem deltagelse i projektets følgegruppe.

HVORFOR SAMARBEJDE MELLEM UU OG BOLIGSOCIALE INDSATSER?

Både UU vejledninger og flere af de boligsociale indsatser arbejder for at støtte unge, der har svært ved at komme i gang med eller fastholde en uddannelse. Erfaringerne fra arbejdet viser, at det kan være svært at komme i dialog med de unge og få lov til at hjælpe dem med at tage hånd om deres problemer. Rent praktisk kan det være svært at skabe kontakt til de udsatte unge, der sjældent kommer af sig selv og ofte hverken er tilknyttet uddannelsesinstitutioner eller andre steder, hvor de let kan træffes. Boligområdet kan derfor være en god platform for kontakt. Når både UU og de boligsociale medarbejders faglige kompetencer og muligheder bringes i spil, er der større sandsynlighed for, at de unge får den indsats, de har brug for, fordi:

- Der bygges videre på eksisterende relationer til de unge
- Der arbejdes efter samme mål med forskellige metoder og tilgange
- De professionelle i fællesskab opnår mere viden om de unge.

BYG PÅ EKSISTERENDE TRYKKE RELATIONER

Det giver et stort løft til uddannelsesindsatsen, når der tages udgangspunkt i det lokalområde, hvor de unge bor, og hvor der findes et netværk af aktører, som kender til og arbejder med de unge og deres familier. Det giver mulighed for at hjælpe hinanden med at få kontakt til de unge og arbejde hele vejen rundt om den enkelte unge. Ved at henvise til og 'sige god for hinanden' bliver de unge mere trykke ved at henvende sig, og det sparer tid set i forhold til, at alle aktører selv skal opbygge en relation til hver enkelt ung. Erfaringen blandt UU vejledere og boligsociale medarbejdere viser, at unge fravælger tilbud om hjælp, hvis der er for mange forskellige professionelle aktører inde over, og den unge skal genfortælle sin historie mange gange og ikke oplever sammenhæng og handling.

“ Dialogen bliver lettere, den er mere barsk, humoristisk og kontant, når de unge er i kendte og trykke rammer.”

UU vejleder fra København

SAMME MÅL MED FORSKELLIGE METODER OG TILGANGE

Værktøjskassen bliver samtidig udvidet, når de lokale aktører på tværs af fagfelter og organisering deler viden om, hvad der findes af lokale tilbud og muligheder for at arbejde uddannelsesrettet med de unge. De boligsociale helhedsplaner kan fx supplere UU indsatsen gennem understøttelse af lokale rollemodeller, som kan støtte og vejlede den unge om uddannelse, brobygge til forældretnetværk, som kan udgøre et forum for debataftener om, hvordan man støtter op omkring sit barns uddannelsesplan, eller inddrage lokale ungeråd, som kan formidle viden om uddannelsesmuligheder.

Samtidig er der mulighed for at skabe nye indsatser sammen og bringe UU vejledernes og de boligsociale medarbejders forskellige kerneydelser i spil i indsatsen. I de fleste udsatte boligområder findes der en bred vifte af lokale beboerrettede tilbud. Det kan eksempelvis være lektiecafeer, fritidsjobindsatser, relationsarbejde, forældretnetværksindsatser eller kriminalitetsforebyggende arbejde, som kan understøtte uddannelsesindsatsen.

Hvor UU vejledningen sammen med den unge kan tilrettelægge en skræddersyet uddannelsesplan, tilbyde praktik-

forløb og vejlede de unge i deres valg vedrørende job og uddannelse, har de boligsociale medarbejdere ofte større fleksibilitet og mulighed for at have kontakt til de unge, uanset om de er i uddannelse, modtager vejledning eller blot hænger ud i boligområdet. Et samarbejde sikrer dermed, at der er fokus på den unge både før, under og efter en uddannelsesindsats. Det skaber en sammenhængende indsats, hvor fokus på uddannelse fastholdes, uanset om den unge er tilknyttet en uddannelsesinstitution eller ej.

“ Den boligsociale ungementor kender de unge og deres indbyrdes netværk og hierarki. Han kom på den gode idé at sørge for, at **de toneangivende unge** fik uddannelsesvejledning først. På den måde har vi vendt stemningen omkring den fremskudte UU vejledning, og i dag kommer de unge fra boligområdet af sig selv og opsøger vejledning.

UU vejleder fra København

TILSAMMEN MERE VIDEN OM DE UNGE

Viden om de unges historik, normer og situation i deres netværk og familie er en stor hjælp for at skabe en uddannelsesplan, som både imødekommer de unges behov og samtidig er realistisk at gennemføre. Og ved at høre andres faglige vinkler og overvejelser om den unge, bringes nye perspektiver i spil. Det kan give inspiration og energi til at arbejde på en ny måde med unge, der ellers kan være vanskelige at hjælpe videre.

De boligsociale medarbejdere arbejder ofte i selve boligområdet og har ofte et godt kendskab til de unge og deres familier ud fra et mere personligt og hverdagsorienteret perspektiv. Omvendt har UU vejlederen viden om de unges problematikker fra skolen og kender deres uddannelses- og jobhistorik fra UUs registreringer om den enkelte unge.

Nogle gange er det de boligsociale medarbejdere, der først får viden, fx om at en ung er droppet ud af en uddannelse. Andre gange er det i UU vejledningen, at man først bliver opmærksom på dette. Tilsammen kan denne viden give grundlag for hurtigere at tage fat i de unge og hjælpe dem med de ting, som er en hindring for, at de kommer videre i livet.

“ Vores samarbejde med Risingplanen **har gjort vores net mere fintmasket**. Nogle gange er det ikke kommet op på vores skærm endnu, at de unge er stoppet i deres uddannelse, så ringer de fra helhedsplanen og siger, at den og den ung går og laver ingenting, så kan jeg hurtigere sætte ind med vejledning. Helhedsplanen kan også hurtigt reagere, hvis der er en ung, der går rundt og er lidt trist. Det kan være så meget, kærestesorger eller at forældrene er ved at blive skilt – det kan jeg jo ikke se på min skærm.

UU vejleder fra Odense

UU VEJLEDERNE KAN BIDRAGE TIL DEN BOLIGSOCIALE INDSATS FOR DE UNGE VED AT:

- Have vejledningskompetencer og lave en uddannelsesplan med den unge, der får ejerskab til en mere langsigtet og realistisk plan for fremtiden.
- Have omfattende og opdateret viden om uddannelsesmuligheder og kende de nyeste regler om optag, karakterkrav, økonomiske forhold mv. Det kan hjælpe de unge med at finde lige præcis den uddannelse, der passer til deres ståsted i livet.
- Iværksætte praktikker, brobygningsforløb, mentorstøtte mv., således at den unge kan blive mere afklaret i forhold til uddannelsesvalg. UU har her myndighedsrollen og dermed mulighed for at bevillige tilbud.
- Holde informationsmøder eller tilbyde kollektiv vejledning for unge og/eller forældre, da UU har erfaring med formidling til grupper.
- Bidrage med viden om de unge i området, da UU medarbejderne har information om de unges nuværende og tidligere erhvervs- og uddannelseserfaringer.
- Koordinere og brobygge til jobcenteret og andre kommunale forvaltninger, idet UU centre fungerer i tæt samarbejde med kommunen.

DE BOLIGSOCIALE MEDARBEJDERE KAN BIDRAGE TIL UU VEJLEDNINGENS INDSATS FOR DE UNGE VED AT:

- Skabe kontakt til unge og brobygge til UU, herunder spotte, hvilke unge der har særligt brug for hjælp til uddannelse. Det er fx selvforsørgede unge, der ikke møder til samtaler, men hænger ud i boligområdet eller ofte ses på gaden i dagtimerne.
- Igangsætte aktiviteter og facilitere sociale netværk blandt de unge, som kan tilpasses de unges behov og de samarbejdsmuligheder, der opstår.
- Facilitere vidensdelende og koordinerende netværk mellem de professionelle aktører omkring de unge, fx skole, uddannelsesinstitutioner, klub, gadeplan og UU.
- Følge tæt op på de unge uanset deres job- og uddannelsessituation, qua den løbende kontakt til de unge. Det mindsker fx risikoen for, at de unge dropper ud af deres uddannelse.
- Skabe kontakt til de unges forældre i boligområdet, som medarbejderne ofte har en god relation til, og derved bidrage til, at der tages hånd om hele familiens problematikker.
- Have en frivillig relation til de unge. Det kan styrke tillid og tryghed for især udsatte unge, at medarbejderne ofte ikke er myndighedspersoner.

HVILKEN SAMARBEJDSMODEL SKAL I VÆLGE?

Der er ikke nogen facitliste for, hvordan et samarbejde mellem UU vejledere og boligsociale medarbejdere skal tage form. Mulighederne er mange, og den mest hensigtsmæssige organisering af samarbejdet afhænger af den lokale kontekst.

Det handler her både om målgruppen af unge og kompetencerne hos samarbejdspartnerne, men også om de økonomiske ressourcer, og hvilke rammer der er for tværgående samarbejde mellem den offentlige og den almene sektor.

Vi præsenterer her tre forskellige modeller for samarbejde mellem UU og boligsociale indsats. Modellerne tager udgangspunkt i konkrete erfaringer, men skal ses som et udpluk af løsninger, der kan anvendes, videreudvikles og kombineres på forskellige måder. De tre modeller er:

1. Netværksbaseret samarbejde
2. Åben UU vejledning i et udsat boligområde
3. Integreret UU vejledning i det boligsociale arbejde.

Erfaringerne viser, at det er hensigtsmæssigt, at øvrige lokale samarbejdspartnere, fx folkeskoler, ungdomsuddannelser, klubber, SSP, indgår i samarbejdet. I de tre modeller nedenfor er der dog fokus på at beskrive samarbejdet mellem UU og den boligsociale indsats.

FINANSIERING

Hvis samarbejdet skal lykkes, er det vigtigt, at ledelserne sikrer ressourcer til samarbejdet, og der er flere forskellige modeller for, hvordan dette kan finansieres. I nogle boligområder har de almene boligorganisationer, som en del af en helhedsplan, ansøgt om midler fra Landsbyggefonden til at ansætte en UU vejleder et vist antal timer om ugen, fx i en fremskudt UU vejledning, der supplerer UUs almindelige kernerdrift, og som er reserveret til boligområdet. Andre steder er det UU vejledningen, der bruger nogle af deres timer særligt fokuseret på et udsat boligområde. Der findes også eksempler på delt betaling mellem helhedsplanen og UU centeret. UU vejledning, som er fokuseret på beboere fra et udsat boligområde, kan indgå som kommunal medfinansiering af helhedsplanen. Endelig kan samarbejdet være finansieret af øvrige puljemidler ansøgt af enten kommune eller boligorganisation.

ENTYDIG LEDELSE

Landsbyggefondens støtte til boligsociale indsatser i perioden 2015-2018 er betinget af, at der nedsættes en ansvarlig bestyrelse, som består af personer med ledelseskompetence fra såvel boligorganisation som kommune. Læs mere om entydig ledelse her: <https://lbf.dk/magasin/ny-pjece-paa-gaden-hvad-betyder-den-nye-boligsociale-bevillingsperiode-for-dig/>

VIDEREGIVELSE AF OPLYSNINGER

Når I deler viden om enkeltpersoner, skal reglerne om udveksling af fortrolige oplysninger følges. Reglerne skal beskytte den unges privatliv og sikre et fortroligt forhold mellem jer og den unge. Har I brug for at dele fortrolige oplysninger om en ung med en samarbejdspartner uden for din organisation, skal du have samtykke til det fra den unge. Er den unge under 18 år, skal du også have forældrenes samtykke. Samtykket behøver ikke at være skriftligt, men du skal være sikker på, at den, der giver samtykket, har forstået, hvem du vil tale med, og hvad du vil fortælle. I meget sjældne tilfælde kan du videregive oplysninger uden samtykke, hvis det vurderes essentielt i forhold til den unges situation. Ligesom I har pligt til at underrette kommunen, hvis I har mistanke om, at børn eller unge er udsat for omsorgssvigt, misbrug eller vold.

1. NETVÆRKSBASERET SAMARBEJDE

Et samarbejde behøver ikke at indebære store organisationsændringer og nye kontraktforhold. Det kan have en mere uformel karakter, hvor parterne kontakter hinanden, når der opstår situationer, hvor det kunne være godt at samarbejde. På den måde kan parterne etablere midlertidige samarbejder om individuelle unge, specifikke indsatser eller aktiviteter, der svarer på aktuelle problemstillinger. Koordinationen kan ske gennem faste møder i formaliserede netværk eller udelukkende hvile på kontakten om specifikke sager. Det afhænger af konteksten samt parternes behov og mulighed for formalisering.

FORDELE:

Denne samarbejdsform er nem at etablere, fordi den ikke kræver de store ekstra ressourcer og organisatoriske ændringer. I det formløse er forholdsvist uformel, giver den stor fleksibilitet. Parterne kan samarbejde i de perioder, hvor der er behov for det og derved prioritere deres ressourcer fleksibelt. Flexibiliteten gør det samtidig muligt at adressere specifikke problemstillinger og muligheder ved at etablere midlertidige samarbejder, som opløses igen, når den konkrete sag er håndteret. Det kan fx være, at der sammensættes en arbejdsgruppe af aktører med relevans for den specifikke problemstilling.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER:

Denne form for samarbejde hviler ofte på det personlige kendskab mellem de samarbejdende medarbejdere og er følsomt over for udskiftning af personale. Det er derfor en god idé at lægge nogle rammer fra starten og vælge en tovholder eller kontaktperson, herunder evt. etablere et formaliseret og mere forpligtende netværk med fast mødekadence. Hvis den boligsociale medarbejder og UU vejlederen har kontor tæt på hinanden, er det nemmere at fastholde det løbende samarbejde. Sidder parterne geografisk langt fra hinanden, er behovet for at formalisere samarbejdet højere, eksempelvis ved at skrive samarbejdet ind i en kontrakt og aftale faste koordinationsmøder.

NETVÆRKSBASERET SAMARBEJDE I FREDERICIA

“ Vi har jo de faste møder en gang om måneden. Og ud over det, så hiver vi bare fat i hinanden. Og det er jo, fordi der er skabt en fantastisk relation. Det er jo det, der gør, at sådan noget samarbejde fungerer.

Boligsocial medarbejder i Sønderparken og Korsværtparken

I Korsværtparken og Sønderparken samarbejder de boligsociale medarbejdere med UU Lillebælt om forskellige uddannelsesrettede arrangementer og forløb for boligområdets unge og deres forældre.

De boligsociale medarbejdere og UU vejlederne mødes en gang om måneden med forskellige aktører inden for familie- og ungeområdet. Her kan de holde hinanden opdaterede og komme med idéer til konkrete samarbejder. På møderne er der stor åbenhed over for hinandens idéer.

NETVÆRKSBASERET SAMARBEJDE I ODENSE

“ Lige i øjeblikket er der en sag fra boligområdet, hvor erhvervsskolens elever kommer over og ryger hash i boligområdet. Ja, så laver vi en lille arbejdsgruppe på tværs, hvor uddannelsesvejleder, politiet og vi selv sidder med, og så har vi et specifikt fokus på lige præcis det problem. Når det er løst, så opløses gruppen.

Boligsocial medarbejder i Risingsplanen.

Risingplanen er et mindre boligområde, hvor de fleste aktører kender til hinanden. Her har de boligsociale medarbejdere et uformelt samarbejde med UU vejlederen på den lokale skole. De samarbejder om håndholdte indsatser over for specifikke unge og aktuelle problematikker i lokalområdet. De boligsociale medarbejdere oplever, at medarbejdere i det etablerede system meget gerne vil samarbejde, men generelt har svært ved at afsætte faste tidspunkter til det. Derfor er der ingen faste møder i samarbejdet – i stedet ringer parterne til hinanden, når der opstår konkrete sager. Flexibiliteten gør det muligt for UU vejlederen at lægge sit arbejde i boligområdet i de perioder, hvor der er behov for det.

“ Det bølger lidt frem og tilbage. Så er der fred og ro nogle måneder, så kommer der igen noget ballade, og så er det jo en fordel, at vi er mange voksne omkring de unge i de perioder.

UU vejleder på Risingskolen

2. ÅBEN UU VEJLEDNING I ET UDSAT BOLIGOMRÅDE

De boligsociale medarbejdere og UU vejlederne kan vælge at indgå et samarbejde, hvor der afsættes ressourcer til, at en UU vejleder sidder i boligområdet nogle timer om ugen og tilbyder uddannelsesvejledning, herunder evt. deltager i lokale aktiviteter, hvor målgruppen færdes. Disse lokale vejledningstilbud supplerer den ordinære UU vejledning over for de unge, som har behov for en ekstra indsats.

FORDELE:

Når UU vejledningen eller andre uddannelsesrettede tilbud placeres tæt på de unges bopæl, bliver vejledningen mere tilgængelig for de unge. Det har stor betydning, at vejlederen bliver et kendt ansigt i området. Erfaringen viser, at det er med til at skabe tillid og en relation til de unge og bidrager til, at flere unge deltager i og opsøger vejledning. At indsatserne samtidig foregår i fysiske rammer, som de unge kender og er trykke ved, fremmer yderligere de unges lyst til at deltage.

Når UU vejlederen rykker ud i boligområdet, giver det også større mulighed for et tæt samarbejde med de boligsociale medarbejdere og andre lokale aktører, hvor man kan bruge hinanden som brobyggere og udviklere af fælles indsatser. Fx kan UU vejlederne ofte trække på den tillid, de bo-

ligsociale medarbejdere har opbygget blandt beboerne, og vejledningen kan indgå i sammenhæng med de øvrige tilbud og indsatser i boligområdet. Gennem den kontinuerlige kontakt til de unge og til hinanden kan parterne samarbejde om at få øje på og motivere de unge, som har behov for støtte. Tilstedeværelsen i boligområdet giver også større mulighed for at følge op på den unges forløb, når behovet melder sig. UU vejlederen og den boligsociale medarbejder kan hurtigt gribe ind, når den unge fx er frafaldstruet. Derved kan man i fællesskab fastholde den unge i en positiv udvikling – også efter at den unge er begyndt på en uddannelse.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER:

Erfaringerne viser, at man ikke skal forvente, at de unge stiller sig i kø hos den åbne vejledning fra første åbningsdag. Mange af de udsatte unge har haft det svært i skolen, og det ligger ikke lige for at opsøge et uddannelsesvejledningstilbud. Der skal først opbygges kendskab og tillid, og det kan tage tid. Da indsatsen ofte i høj grad bygger på den personlige relation mellem de unge og UU vejlederen, er det derfor afgørende, at det, så vidt muligt, er den samme UU vejleder eller en fast gruppe vejledere, der kommer ud i boligområdet. Målgruppens brug af den fremskudte vejledning kan

understøttes ved, at alle parter i lokalområdet kender til UU-indsatsens fremskudte aktivitet, og at den boligsociale helhedsplan har afsat ressourcer til det opsøgende arbejde samt brobygningen til aktiviteten. I forlængelse heraf kan det være en god idé, at UU vejlederen deltager i lokale aktiviteter, hvor de unge deltager, da det fremmer kendskabet

til målgruppen, området og dets aktører. Det er ligeledes en god idé, hvis den fremskudte aktivitet ligger et sted, hvor der er andre tilbud, så de unge kan brobygges mellem tilbuddene, og indsatserne kan tænkes sammen.

ÅBEN UU VEJLEDNING I ET UDSAT BOLIGOMRÅDE I KØBENHAVN

“ Vi kan faktisk bidrage med noget, som på en eller anden måde er kvalitativt anderledes, end hvis de skulle gå til en fremmed.”

UU vejleder fra København

I Aldersrogadekvarteret har den lokale helhedsplan frikøbt timer hos UU København, så UU vejlederen fra de to lokale folkeskoler kommer ud i boligområdet hver torsdag. Her tilbyder hun åben vejledning i beboerhuset og er derudover med til at afholde forskellige uddannelsesrettede arrangementer. Det har været en stor fordel, at UU vejlederen kendte mange af familierne i forvejen gennem sin tilknytning til de lokale skoler, og at hun kunne bygge videre på den tillid, forældrene havde til hende.

I Københavns Kommune skifter de unge UU vejleder i overgangen mellem 9. og 10. klasse samt efter endt folkeskole. Erfaringen fra Aldersrogade viser, at den personlige relation betyder meget for de udsatte unge, så det er en stor støtte, at de kan have en fast UU vejleder i boligområdet.

UU vejledningen er lagt om torsdagen fra kl. 16 til 18, hvor beboerhuset i forvejen har en række tilbud til de unge og deres forældre. Her er en ungdomscafé, fritidsjobvejledning og en forældrecafé. En ungementor fra København forklarer:

“ Vi får samlet nogle af de unge og deres forældre op, som måske ikke lige er kommet for at snakke med en UU vejleder, men når nu de er der, kan de lige spørge hende.”

Ungementor fra København

UU vejlederen har gennem den åbne vejledning styrket deres viden om, hvad det er for nogle konkrete udfordringer de unge har i forhold til skole og uddannelse. Dette har ført til, at de har fået ansat en mentor i helhedsplanen, som arbejder sammen med UU vejlederen om at følge op på de unge. Hun fortæller, at det ofte handler om at være der for de udsatte unge på de sårbare tidspunkter, så man forebygger, at de dropper ud af uddannelsessystemet og ender med at "dalre rundt". Disse unge er særligt følsomme over for overgange, og her kan den åbne vejledning hjælpe.

Det er ikke kun den hårde målgruppe af udsatte unge, der kan drage nytte af den åbne vejledning. Der er også en gruppe af mere uddannelsesorienterede unge, som stadig kan have behov for noget støtte i deres uddannelse. De er sværere at få øje på, fordi de måske går direkte fra folkeskolen til gymnasiet. Mange oplever overgangen som en stor omvæltning og kan her finde hjælp hos UU vejlederen i det lokale beboerhus.

2. INTEGRERET UU VEJLEDNING I DET BOLIGSOCIALE ARBEJDE

INTEGRERET UU VEJLEDNING I DET BOLIGSOCIALE ARBEJDE

Samarbejdet mellem det boligsociale felt og UU vejledninger kan også organiseres sådan, at UU vejlederen på én gang er ansat under UU og det boligsociale område. I denne form for samarbejde er grænsen mellem det at være boligsocial medarbejder og UU vejleder udvisket, da den integrerede vejleder både er en del af teamet hos UU og arbejder i boligområdet sammen med områdets andre boligsociale medarbejdere. I stedet for tværfagligt samarbejde, kan der her tales om, at den integrerede medarbejder påtager sig en flerfaglig rolle og derved øger chancen for at forankre det bedste fra de to fagfelter i begge organisationer.

FORDELE

I kraft af sin dobbeltansættelse kan den integrerede vejleder fungere som en indgang til det kommunale område. Gennem sin adgang til de kommunale systemer kan vejlederen sikre sig, at indsætterne i boligområdet spiller sammen med de kommunale indsætser, så den unge modtager en koordineret indsats, der sigter mod et samlet mål. På den måde undgås det, at de forskellige parter træder hin-

anden over tæerne eller giver den unge en indsats, som ikke passer ind i den unges uddannelsesplan. Tilknytningen til begge organisationer betyder også, at vejlederen altid er opdateret – både når det kommer til, hvad der rører sig i begge organisationer, og fagligt i forhold til ændringer i lovgivningen og uddannelsessystemet. Med den integrerede vejleder får den unge en tovholder, som kan have et helhedsorienteret blik for de forskellige indsætser i den unges liv. Vejlederen er samtidig en fast kontaktperson, som kan følge den unge i overgangene mellem forskellige systemer – også når den unge påbegynder en uddannelse.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Hvis den integrerede vejleder skal kunne give en helhedsorienteret indsats, er det afgørende, at indsatsen koordineres på tværs af de forskellige organisationer, så medarbejderen oplever, at der er klare rammer for indsatsen. En måde at sikre løbende koordinering og synliggørelse af den integrerede indsats i begge organisationer er, at medarbejderen har faste arbejdsdage på begge arbejdspladser.

INTEGRERET UU VEJLEDNING I AARHUS

“ Du får mig ikke til at sige, om jeg er UU vejleder, eller om jeg er boligsocial medarbejder. Jeg er i den grad i et spændingsfelt mellem alle de der poler.

Job- og uddannelsesvejleder i Aarhus Nord

I Aarhus Nord har man i fem almene boligområder ansat job- og uddannelsesvejledere, der formelt set er ansat hos kommunen og forankret i Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) under jobcenteret, men primært er betalt af eksterne midler (boligorganisationen og Landsbyggefonden). I praksis fungerer det sådan, at helhedsplanen har den daglige personaleledelse, og at indsatsen er en opgradering af den ordinære indsats på området målrettet beboerne i de fem boligområder. De fem job- og uddannelsesvejledere arbejder fire dage om ugen ude i hvert sit boligområde med åben vejledning og individuelle helhedsorienterede forløb for unge. En dag om ugen arbejder de på et fælles kontor i UU, der i Aarhus ligger på jobcenteret.

Den særlige organisering af vejlederne betyder, at de kan have et samlet overblik over den unges sag. De har adgang til jobcenterets databaser, hvor de kan se den unges sagshistorik, og hvilke lokale tilbud den unge modtager. Fordi vejlederne sidder en dag om ugen på jobcenteret, har de også mulighed for at henvende sig til den unges sagsbehandler, når der er behov for dette. På den måde

kan de få et bredt indblik i den unges situation og kan tage hånd om de mange forskellige ting, der kan forhindre den unge i at komme i uddannelse. Som en af vejlederne forklarer, kan de sørge for, at de forskellige involverede parter arbejder sammen om den unges sag:

“ Vi bliver reelt tovholder for de unge igennem hele processen, og nogle af de unge her har mange udfordringer, der skal tackles, før uddannelsen er i mål. Der kan vi hjælpe med at følge de unge tæt og sørge for, at der er det rigtige samarbejde omkring den unge, både i kommunen og lokalt. Vores erfaring er, at det er det, der skal til, for at uddannelsen kommer i hus.”

“ Om at være særlig god til at få uafklarede unge tilbage på sporet: ”Jeg kender nogle af de her sager, hvor de først kommer ind til mig, når de er 25 år, og så viser det sig, at de i årevis har cyklet rundt i systemet og skiftet sagsbehandlere. De kunne så være blevet sendt ud i den ene og den anden praktik og få den ene og den anden nederlagsoplevelse, men der når vi jo at redde dem.”

Fordi vejlederne har afsat tid i boligområdet, har de mulighed for at mødes oftere med den unge og har bedre mulighed for at tilrettelægge et sammenhængende forløb, der kan få disse unge tilbage på sporet.

TJEKLISTE FOR DET GODE SAMARBEJDE

Vi har her lavet en tjekliste, der kan fungere som inspiration til, hvordan man kommer godt i gang med og får etableret et stærkt samarbejde. Tjeklisten er opdelt i tre faser, der hver især indeholder en række opmærksomhedspunkter.

1. FØR OPSTART AF SAMARBEJDET

- Ledelserne har skabt rammerne for samarbejdet – gennem indgåede samarbejdsaftaler, koordineringsmøder med alle relevante aktører og evt. udpegning af en tovholder.
- Ledelsen har sikret ressourcer, så samarbejdspartnerne løbende lærer hinanden at kende.
- Der er skabt overblik over alle relevante lokale aktører.
- Indsatsen er koordineret med øvrige tilbud målrettet udsatte unge, så indsatserne supplerer hinanden og ikke konkurrerer med hinanden eller ligefrem spænder ben for hinanden.
- Indsatsen er koordineret i forhold til kommunale strategier og helhedsplanens aftaledokumenter.

2. VED OPSTART AF SAMARBEJDET

- Mål og delmål er tydelige, så vi nemt kan se, om der sker den ønskede udvikling – ellers er det nemt at falde tilbage i gamle rutiner.
- Der er skabt forståelse i de involverede organisationer for, at det tager tid at få kendskab til hinanden og at få gjort de fælles initiativer kendt blandt de unge i boligområdet.
- Samarbejdet er koncentreret på så få hænder som muligt. Det gør det lettere at blive et kendt ansigt blandt de unge.
- Alle aktører er bevidste om, hvad de selv kan gøre for at (blive ved med at) være synlige og attraktive samarbejdspartnere.
- Flere tilbud og aktiviteter er samlet i beboerhuset eller lignende, hvor rammerne er velkendte og trygge for beboerne.

- De fremskudte medarbejdere har kontorer tæt på hinanden eller alternativt opdaterede kontaktoplysninger og løbende dialog. Det skaber uformel sparring og fremmer mulighederne for at handle her og nu på tværs af fagkundskaber.
- Vi har planlagt flere forskellige typer aktiviteter samtidigt for at kunne henvise direkte til hinanden og få flere unge til at deltage.

3. NÅR SAMARBEJDET ER I GANG

- Vi henviser til hinanden og siger god for hinanden over for de unge. Vi bygger på den måde på hinandens opbyggede tillid.
- Vi taler løbende om, hvornår man skal give slip og lade andre tage over for at bruge hinandens kompetencer dér, hvor de gør mest gavn.
- Vi tager på hjemmebesøg frem for blot at ringe og tager evt. sammen på hjemmebesøg for at øge trygheden og udnytte hinandens kendskab til familierne.

- ✓ Vi møder de unge dér, hvor de er, og tilpasser fx tidspunktet for indsatsen efter, at mange udsatte unge sover om formiddagen.
- ✓ Vi taler sammen om muligheden for at lave efterværnsindsatser og derigennem fx støtte unge, der er i fare for at droppe ud af deres uddannelse.
- ✓ Vi er opmærksomme på, hvad der trækker i en anden retning end uddannelse for den unge og tænker det ind i samarbejdet. Det kan være alt fra kriminelle miljøer, dårlige rollemodeller, radikalisering, familietraditioner, normer mv.
- ✓ Vi fejrer og synliggør succeserne i lokalområdet.

SAMSPIL MED LEDELSEN

Husk at et tværfagligt samarbejde skal afspejles i hele organisationen. Det er ikke nok, at der skabes en god relation på medarbejderniveau, ledelsen skal med for at skabe et stabilt fundament for samarbejdet.

Ledelsen skal legitimere, at der bruges ressourcer på et samarbejde og sikre, at samarbejdskulturen udvikles i praksis. Omvendt har medarbejderne forpligtelsen til at klæde ledelsesniveauet på til at prioritere samarbejdet. Det kan bl.a. gøres ved at videreformidle de gode historier om, hvad der virker, og hvorfor det virker i det konkrete samarbejde.

KOORDINERING AF INDSATSEN

For at den unge oplever en helhedsorienteret og koordineret indsats, bør der i tilrettelæggelsen og planlægningen af samarbejdet være fokus på, hvordan der kan skabes sammenhænge for den unge. Vær bevidst om, hvem der arbejder med den unge både før, under og efter at du selv er involveret.

Hvem skal jeg samtænke min egen indsats med?

Hvem skal involveres efterfølgende?

Hvad skete der, før jeg kom ind i sagen, som er relevant?

INSPIRATION TIL UU OG BOLIGSOCIALE SAMARBEJDSPROJEKTER

Uanset hvordan I organiserer jeres samarbejde, er der mulighed for at supplere samarbejdet om de konkrete unge med samarbejder om fælles aktiviteter og projekter, der kan støtte de unge og deres forældre i valg og gennemførelse af uddannelsen.

Det kan både bestå i, at I inviterer hinanden indenfor i jeres eksisterende indsats, eller ved at I sammen skaber helt nye aktiviteter.

Her vil vi kort introducere jer til nogle eksempler på, hvilke øvrige indsats UU vejledninger og boligsociale indsats har samarbejdet om. I kan læse længere beskrivelser og finde flere eksempler ved at gå ind på Det Boligsociale Danmarkskort (www.boligsocialkort.dk), hvor Boligsocialnet, KL og CFBU har samlet eksempler og gode erfaringer fra det boligsociale arbejde.

UDDANNELSESAFTEN MED ROLLEMODELLER:

Hos UU Vejle har de haft svært ved at nå forældrene til de tosprogede unge. Derfor indgik UU et samarbejde med de boligsociale medarbejdere i boligområdet Løget om at afholde en uddannelsesaften, hvor beboerne lærte mere om det danske uddannelsessystem, og om hvordan man som forældre kan støtte op om sit barns uddannelsesvalg. For at målrette indholdet af aftenen og sikre lokal opbakning blev unge og forældre inddraget i planlægningen af arrangementet. Aftenen bød på oplæg fra lokale rollemodeller fra de forskellige ungdomsuddannelser, som fortalte om deres personlige overvejelser og oplevelser i forbindelse med at vælge en uddannelse. Læs mere [her](#)

HÅNDVÆRKERCAMP

For at give unge og deres familier større indblik i erhvervsuddannelserne og de heriliggende muligheder afholdes en årlig håndværkercamp i Sønder- og Korsværtparken i Fredericia. Den lokale UU afdeling hjælper med at rekruttere unge fra 8. og 9.-klasserne til projektet. Under campen skal de unge planlægge en aktivitet (fx en grillfest) og derefter konstruere de nødvendige remedier fra bunden (fx grill, borde, bænke og lamper). På denne måde synliggøres den mangfoldighed af opgaver og arbejder, som fagene indeholder, og som man har for vane at tage for givet. Læs mere [her](#)

AALBORG

PRAKTIKCOACH

I forbindelse med en omfattende renovering af boligområdet Løvvangen har Aalborg Kommune ansat en medarbejder, der arbejder med at få lokale skoletrætte unge i praktik og uddannelse. Medarbejderen skaber kontakt til de unge og hjælper dem med at finde praktikpladser. De unge har ofte behov for en håndholdt indsats, så praktikcoachen følger dagligt op på de unge og sørger for, at de motiveres og fastholdes i deres praktik og uddannelse. Læs mere [her](#)

FORÆLDRECAFÉ

I Aldersrogadekvarteret i København arbejder helhedsplanen med at udruste forældre til at kunne støtte deres børn i at komme i uddannelse. Her deltager UU vejlederen i en månedlig forældrecafé – nogle gange med oplæg, andre gange blot ved at være der. Det gør det nemt for forældrene at få talt med UU vejlederen, hvis der er spørgsmål eller problematikker i forbindelse med deres børns uddannelse. Læs mere [her](#)

VEJLE

FREDERICIA

KØBENHAVN

SVENDBORG

FRITIDSJOBAMBASSADØR

En vej til at komme i uddannelse kan også være at få et fritidsjob og noget arbejdsmarkedserfaring først. Derfor har den boligsociale helhedsplan i Skovparken og Jægermarken indgået et samarbejde med UU Center Sydlyn og den lokale skole i Svendborg om at frikøbe en UU vejleder til at bygge bro mellem udsatte unge og det lokale erhvervsliv. UU vejlederen arbejder for at få virksomhederne til at oprette flere stillinger for unge under 18 år, samtidig med at hun yder en håndholdt indsats over for de unge, som ellers ville have svært ved at skaffe et fritidsjob. Læs mere [her](#)

HVOR FINDER JEG MERE VIDEN?

OM DE UNGE I MÅLGRUPPEN

Søren Brink Larsen m.fl. (2016): På vej frem – En analyse af Uddannelsesmønsteret for unge i udsatte boligområder, CFBU.

Olav Hesseldahl m.fl. (2014): De frafaldne – 20 fortællinger af unge om frafald fra ungdomsuddannelser, Ungdomsbureauet.

OM TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE

Bente Nissen m.fl. (2014): Gå tværfagligt og koordineret til sagen! – Casebaseret håndbog i tværfagligt og koordineret samarbejde om beskæftigelse til udsatte ledige, CABI – Bedre arbejde til flere.

OM BOLIGSOCIALE INDSATSER

Det Boligsociale Danmarkskort – www.boligsocialtkort.dk

OM UU VEJLEDNINGEN

UU Danmark www.uudanmark.dk

UNGDOMMENS UDDANNELSESVEJLEDNING (UU)

Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) vejleder om valg af uddannelse og erhverv. Vejledningen omfatter elever i grundskolens ældste klasser samt alle unge under 25 år, som ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse. Der er i alt 55 UU centre i Danmark. UU er kommunalt forankret og er ofte organiseret i tilknytning til jobcenterets ungeindsats.

UU VEJLEDER

UU vejlederne er ansat i UU og har en diplomuddannelse i vejledning. UU giver kollektiv vejledning til alle elever i grundskolens 7.-10. klasser. Unge, der vurderes som ikke-uddannelsesparate får derudover individuel vejledning. Det er UU vejlederen, der vurderer de unges uddannelsesparathed. Uddannelsesparate unge henvises til digital vejledning via e-vejledning og Uddannelsesguiden.

UU opsøger og vejleder unge under 25 år, der ikke allerede har eller er i gang med en ungdomsuddannelse, og som ikke er i beskæftigelse i min. 30 timer om ugen.

BOLIGSOCIALE INDSATSER

Boligsociale indsatser er lokale områdebaserede indsatser, som har fokus på udviklingen af udsatte almene boligområder. De boligsociale indsatser har ofte fokus på udsatte unge samt deres familier og nærmiljø, idet hovedformålet med det boligsociale arbejde er at styrke tryghed og trivsel samt bryde negativ social arv. En stor del af det samlede boligsociale arbejde foregår under helhedsplaner, som finansieres ved, at almene boligorganisationer med afdelinger i udsatte boligområder søger midler hos Landsbyggefonden til at gennemføre en række indsatser. Ved tilsagn finansierer Landsbyggefonden 75 % af helhedsplanens samlede ramme under forudsætning af, at ansøger tilvejebringer de resterende 25 %. Denne medfinansiering fordeles typisk mellem kommunen og deltagende boligorganisationer. Der findes i øjeblikket knapt 100 helhedsplaner i udsatte boligområder over hele landet.

BOLIGSOCIALE MEDARBEJDERE

Boligsociale medarbejdere har ofte kontor i boligområderne under helhedsplanen og laver en lang række forskellige indsatser målrettet boligområdet og dets beboere. Det er fx kriminalpræventivt arbejde, familie- og trivselsaktiviteter samt uddannelses- og beskæftigelsesrettede indsatser. De boligsociale medarbejdere har ofte et godt kendskab til den enkelte unge, dennes netværk og familie gennem de forskellige boligsociale aktiviteter.

Tekst: Mette Fabricius Madsen,
Helle Nielsen og Natasja Lund

Layout: Hofdamerne ApS

Fotos: Kristian Brasen for
Center for boligsocial udvikling.
Alle rettigheder tilhører CFBU.

Udgivet: Juni 2016

 CENTER FOR
**BOLIGSOCIAL
UDVIKLING**

Sadelmagerporten 2A

2650 Hvidovre

www.cfbu.dk